

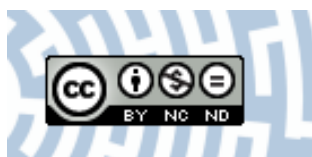

**You have downloaded a document from
RE-BUS
repository of the University of Silesia in Katowice**

Title: Zakończenie

Author: Katarzyna Borzucka-Sitkiewicz, Katarzyna Kowalczevska-Grabowska

Citation style: Borzucka-Sitkiewicz Katarzyna, Kowalczevska-Grabowska Katarzyna. (2013). Zakończenie. W: K. Borzucka-Sitkiewicz, K. Kowalczevska-Grabowska (red.), "Profilaktyka wybranych problemów zdrowotnych : (w wymiarze edukacyjnym)" (S. 167-168). Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.

Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Bez utworów zależnych Polska - Licencja ta zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nie tworzenia utworów zależnych).

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Zakończenie

W praktyce często myli się pojęcia „profilaktyka” i „promocja zdrowia”, co jest wynikiem sposobu organizacji pierwszego, prewencyjnego modelu promocji zdrowia. Tymczasem profilaktyka jest częścią promocji zdrowia, która sama w sobie stanowi zagadnienie o wiele szersze. W działaniach profilaktycznych nadrzędny cel stanowi uniknięcie choroby lub utrzymanie obecnego stanu zdrowia, a adresatami są wybrane grupy populacji o zwiększonym ryzyku wystąpienia konkretnej choroby. Z kolei w inicjatywach promocyjnych główny akcent kładzie się na zwiększanie potencjału zdrowia, a odbiorcą staje się cała populacja w różnych obszarach codziennego funkcjonowania.

W pracy poruszane są określone problemy zdrowotne, analizowane jednak z perspektywy edukacyjnej. W tym kontekście treści te mają swój wymiar profilaktyczny. Wpisują się jednak także w obszar charakterystyczny dla promocji zdrowia z uwagi na fakt, że promocja zdrowia jest globalną strategią działań na rzecz zdrowia, której niezbędny i kluczowy element stanowi edukacja zdrowotna. Dzięki niej ludzie zyskują odpowiednie kompetencje, pozwalające im na dokonywanie zmian w swoim środowisku i stylu życia. W modelu promocji zdrowia ukierunkowanym na upodmiotowienie jednostek w niej uczestniczących istnieją dwie podstawowe funkcje edukacji zdrowotnej. Jedną z nich jest tworzenie warunków umożliwiających ludziom zdobywanie wiedzy na temat zdrowia i choroby. Posiadając tę wiedzę, mogą oni wzmacniać swoje zdolności do działania na rzecz zdrowia własnego i innych, jednocześnie stając się podmiotami tych działań. Upodmiotowienie jednostek jest zatem bezpośrednim efektem edukacji, a tylko jednostki upodmiotowione (zdolne do

działania) mogą dokonać zmiany społecznej, do której dąży się w promocji zdrowia. Drugą ze wspomnianych funkcji jest oddziaływanie na decydentów i grupy zawodowe, by te odpowiednio wpływały na politykę publiczną i kształtowanie konkretnych środowisk¹.

Nasza publikacja spełnia obie z wymienionych funkcji edukacji zdrowotnej. Z jednej strony daje możliwość poszerzenia wiedzy na temat wybranych problemów zdrowotnych i przeciwdziałania im, z drugiej – jest adresowana do konkretnych grup zawodowych (nauczyciele, pedagodzy, socjologowie, lekarze), w których zadaniach mieści się tworzenie środowisk wspierających zdrowie.

Liczymy na to, iż książka ta będzie przyczynkiem do rozwoju idei promocji zdrowia w wymiarze jednostkowym i lokalnym, a także inspiracją dla studentów i praktyków zajmujących się problematyką zdrowia.

---

¹ B. WOYNAROWSKA: *Edukacja zdrowotna*. Warszawa: PWN, 2007, s. 137–139; K. BORZUCKA-SITKIEWICZ: *Promocja zdrowia edukacja zdrowotna*. W: E. SYREK, K. BORZUCKA-SITKIEWICZ: *Edukacja zdrowotna*. Warszawa: Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, 2009, s. 72–73; E. SYREK: *Zdrowie i wychowanie a jakość życia. Perspektywy i humanistyczne orientacje poznawcze*. Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2008, s. 64–67.

Katarzyna Borzucka-Sitkiewicz,
Katarzyna Kowalczevska-Grabowska